

Rigorózní řízení na TF JU

Témata pro zkoušku z praktické teologie

U všech témat se předpokládá hlubší orientace v dokumentech II. vatikánského koncilu.

1. Dějiny a vývoj praktické (pastorální) teologie

Pavel AMBROS, „Návrat k pramenům a postavení křesťana v moderním světě: Poznámky k diskusi o povaze vztahu metodologie církevních dějin a praktické teologie,“ in *Eseje o povaze církevní historiografie*, ed. Jiří Hanuš, Brno: CDK, 2012, s. 9-24. Franz Xaver ARNOLD – Karl RAHNER (Hrsg.), *Handbuch der Pastoraltheologie: Praktische Theologie der Kirche in ihrer Gegenwart*, Band I., Freiburg i.B.: Herder, 1964. Alois KŘIŠŤAN, *Počátky pastorální teologie v českých zemích*, Praha: Triton, 2004. Tomáš ŠPIDLÍK, *Nové cesty pastorální teologie: krása jako východisko*, Olomouc: Refugium Velehrad-Roma, 2008. Paul M. ZULEHNER, *Pastoraltheologie: Fundamentalpastoral: Kirche zwischen Auftrag und Erwartung*, sv. 1, Düsseldorf: Patmos, 1991. Paul M. ZULEHNER, *Rozhovor s Karлом Rahnerem o pastorálnej teológii dnes*, Bratislava: Sefrafin, 2005.

2. Konstitutivní význam II. vatikánského koncilu pro současnou pastoraci

JAN XXIII., „Rede von Papst Johannes XXIII. zur Eröffnung des 2. Vatikanischen Konzils am 11. Oktober 1962,“ pův. vyd. *Herderkorrespondenz* 17 (1962/63): 85-88, <http://www.ub.uni-freiburg.de/fileadmin/ub/referate/04/semapp/konzil.html> [zveřejněno 25. 9. 2002; cit. 31. 10. 2012]. PAVEL VI., *Address of Pope Paul VI during the last general meeting of the Second Vatican Council* 7. December 1965, in homepage Vatikánu: http://vatican.va/holy_father/paul_vi/speeches/1965/documents/hf_pvi_spe_19651207_epilogo-concilio_en.html, [cit. 18.2.2012]. Karl kard. LEHMANN, „Das II. Vatikanum – Ein Wegweiser: Verständnis – Rezeption – Bedeutung,“ in *Das Zweite Vatikanische Konzil und die Zeichen der Zeit heute*, ed. Peter Hünermann, Freiburg – Basel – Wien: Herder, 2006, s. 11-26. Stanislav BALÍK – Jiří HANUŠ a kol., *Letnice dvacátého století: Druhý vatikánský koncil a české země*, Brno: CDK, 2012.

3. Recepce a interpretace II. vatikánského koncilu

DRUHÁ MIMOŘÁDNÁ SYNODA, „Kirche – unter dem Wort Gottes – feiert die Geheimnisse Christi – zum Heil der Welt,“ závěrečný dokument z 9. prosince 1985, in *Zukunft aus der Kraft des Konzils: Die außerordentliche Bischofssynode '85: Die Dokumente mit einem Kommentar von Walter Kasper*, ed. Walter Kasper, Freiburg – Basel – Wien: Herder, 1986, s. 19-45. ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE, *Život a poslání křesťanů v církvi a ve světě: Závěrečný dokument Plenárního sněmu katolické církve v ČR*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. BENEDICT XVI., „A Proper Hermeneutic for the Second Vatican Council,“ in *Vatican II: Renewal within Tradition*, ed. Matthew L. Lamb a Matthew Levering, Oxford: University Press, 2008, s. IX-XV. Překlad projevu k Římské kúrii ze 6. prosince 2006. Pavel AMBROS, „Počátky recepce Druhého vatikánského koncilu v českých zemích a vznik *Homiletických směrnic*,“ in *Česká katolická eklesiologie druhé poloviny 20. století*, ed. Vojtěch Novotný, Praha: Karolinum, 2007, s. 254-263. Agostino MARCHETTO, *Il Concilio Ecumenico Vaticano II: Contrappunto per la sua storia*, Citta dell Vaticano: Libreria Editrice Vaticana, 2005, 406 s. Gerald O'COLLINS, *Living Vatican II: The 21st Council for the 21st Century*, New York – Mahwah: 2006, 243 s. Vojtěch NOVOTNÝ, „Česká katolická eklesiologie na počátku druhé poloviny 20. stol.,“ in *Česká katolická eklesiologie druhé poloviny 20. století*, ed. Vojtěch Novotný, Praha: Karolinum, 2007, s. 9-46. Petr FIALA– Jiří HANUŠ a kol., *Koncil a česká společnost: Historické, politické a teologické aspekty přijímání II. vatikánského koncilu v Čechách a na Moravě*, Brno: CDK, 2000.

4. Realizační funkce církve – základní teorie praktické teologie

BENEDIKT XVI., *Deus caritas est: Encyklika o křesťanské lásce* z 25. prosince 2005. Ottmar FUCHS, „Martyria und Diakonia: Identität christlicher Praxis,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Bd. 1. Grundlegungen*, ed. Herbert Haslinger a Christiane Bundschuh-Schramm, Mainz: Grünewald, 1991, s. 178-197. Herbert HASLINGER, *Diakonie: Grundlagen für die soziale Arbeit der Kirche*, Paderborn – München – Wien – Zürich: Schöningh, 2009, 456 s. Michal OPATRŇY, „Místo diakonie v životě Božího lidu,“ in *Pastorační činnost vo farnosti a diecéze*, ed. Michal Baláž – Zdeno Pupík – Peter Švec, Žilina: ICM, 2011, s. 25-37. Veronika PRÜLLER-JAGENTEUFEL, „Grundvollzüge der Kirche“, in *Grundbegriffe der Pastoraltheologie*, ed. Maria Elisabeth Aigner – Anna Findl-Ludescher – Veronika Prüller-Jagenteufel, München: Don Bosco, 2005, s. 99-100. Rolf ZERFAB, *Lebensnerv Caritas: Helfer brauchen Rückhalt*, Freiburg i.Br. – Basel – Wien: Herder, 1992.

5. Znamení času – hermeneutický klíč praktické teologie

JAN XXIII., *Pacem in terris: Encyklika o míru mezi všemi národy v pravdě, spravedlnosti, lásce a svobodě* z 11. dubna 1963. Marie-Dominique CHÉNU, *Volk Gottes in der Welt*, Paderborn: Bonifacius, 1968, 192 s. Ansgar KREUTZER, *Kritische Zeitgenossenschaft: Die Pastoralkonstitution Gaudium et spes modernisierungstheoretisch gedeutet und systematisch-theologisch entfaltet*, Innsbruck: Tyrolia, 2006, 493 s. Rosemary GOLDIE, „I Laici e il rapporto Chiesa-mondo nella catechesi di Paolo VI durante l'elaborazione della "Gaudium et spes",“ in *Paolo VI e il rapporto Chiesa-mondo al Concilio: Colloquio internazionale di studio*, Pubblicazioni dell'istituto Paolo VI vol. 11, editor neuveden, Brescia: Istituto Paolo VI, 1991, s. 45-59. Hans-Joachim SANDER, „Theologischer Kommentar zur Pastoralkonstitution über die Kirche in der Welt von Heute *Gaudium et spes*,“ in *Herders Theologischer Kommentar zum Zweiten Vatikanischen Konzil*, sv. 4, ed. Peter Hünermann a Bernd Jochen Hilberath, Freiburg – Basel – Wien: Herder, 2005, s. 581-886.

6. Evangelizace a dialog církve se světem – základní cíle pastorační

CELAM, *Die Evangelisierung Lateinamerikas in Gegenwart und Zukunft: Schlussdokument der III. Vollversammlung des lateinamerikanischen Episkopats in Puebla*, Bonn, 1979. PAVEL VI., *Ecclesiam suam: Encyklika o poslání církve v současnosti* ze 6.srpna 1964. Pavel VI., *Evangelii nuntiandi: Apoštolská exhortace o hlásání evangelia* z 8. prosince 1975. Ottmar FUCHS, „Martyria und Diakonia: Identität christlicher Praxis,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Grundlegungen*, sv. 1, ed. Herbert Haslinger a Christiane Bundschuh-Schramm, Mainz: Grünewald, 1991, s. 178-197. Michal KAPLÁNEK, *Evangelizovat výchovou a vychovávat evangeliem. Inkulturační model nové evangelizace jako klíč k hledání nové tváře náboženské pedagogiky*. In *Katecheze - Realita a vize*. Sborník 1. vědecké katechetické konference (14.-16. 9. 2006). České Budějovice : Halama 2007, 19-27. Michal OPATRŇY, *Charita jako místo evangelizace*, České Budějovice: TFJU, 2010, 137 s. Paul M. ZULEHNER, *Pastoraltheologie: Fundamentalpastoral: Kirche zwischen Auftrag und Erwartung*, sv. 1, Düsseldorf: Patmos, 1991, 352 s.

7. Farnost – místo setkání církve a „světa“

Herbert HASLINGER – Christiane BUNDSCHUH-SCHRAMM, „Lebensraum und Organisation,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Durchführungen*, sv. 2, ed. Herbert Haslinger, Mainz: Grünerwald, 2000, s. 287-307. Herbert HASLINGER, „Konkretion: Ehreamt,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Durchführungen*, sv. 2, ed. Herbert Haslinger, Mainz: Grünerwald, 2000, s. 308-322. Michael MARTINEK, „Teologický a pastorační aspekt komunitní práce,“ in *Praktická teologie pro sociální pracovníky*, ed. Michael Martinek – Jakub Doležel – Michal Kaplánek – Alois Kříšťan – Michal Opatrný, Praha: Jabok, 2008, s. 164-173. Michal OPATRNÝ, „Christliche Gemeinden als Träger der Gemeinwesenarbeit,“ in *Gemeindeentwicklung in Mittel- und Osteuropa: Pastoraltheologische Hefte: Eine Veröffentlichung des Post-Netzwerks der mittel- und osteuropäischen Pastoraltheologinnen und Pastoraltheologen*, sv. 5 (2012), Gniezno: Gaudentinum, 2012, s. 21-31. Bernhard VONDRASEK, „Nächstenliebe und Empowerment: Theologische Perspektiven in der Gemeinwesenarbeit,“ in *Theologie und Soziale Arbeit: Handbuch für Studium, Weiterbildung und Beruf*, ed. Rainer Krockauer – Stephanie Bohlen – Markus Lehner, München: Kösel, 2006, s. 251-258. Rolf ZERFAß, „Volk Gottes unterwegs: in der Fremde, unter den Völkern,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Grundlegungen*, sv. 1, ed. Herbert Haslinger a Christiane Bundschuh-Schramm, Mainz: Grünewald, 1991, s. 167-177.

8. Charita jako pomezí pastorační a sociální práce

BENEDIKT XVI., *Deus caritas est: Encyklika o křesťanské lásce* z 25. prosince 2005. BENEDIKT XVI., *Intima Ecclesiae natura: Apoštolský list „motu proprio“ o charitativní službě* z 11. listopadu 2012 s účinností od 10. prosince 2012. ČESKÁ BISKUPSKÁ KONFERENCE, *Kodex Charity Česká republika* z 21. ledna 2009. CENTRÁLNÍ RADA NĚMECKÉHO SVAZU CHARITY, „Předloha Německého svazu Charity,“ *Teologické studie* 1-2 (2007): 74-81. Stephanie BOHLEN, „Teologie a sociální práce – podněty pro dialog,“ in *Teorie a praxe charitativní práce: Uvedení do problematiky, Praktická reflexe a aplikace*, ed. Michal Opatrný a Markus Lehner, České Budějovice: TFJU, 2010, s. 28-34. Herbert HASLINGER, *Diakonie: Grundlagen für die soziale Arbeit der Kirche*, Paderborn – München – Wien – Zürich: Schöningh, 2009, 456 s. Alois KRÍŠŤAN – Libor MUSIL, „Nezodpovězená otázka vztahu "pozorného srdce" a "odbornosti" v křesťansky zakotvené praxi sociální práce,“ *Sociální práce/Sociálna práca* 4 (2008): 93-99. Ctirad V. POSPÍŠIL, *Teologie služby*, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2002, 214 s. Michal OPATRNÝ, *Charita jako místo evangelizace*, České Budějovice: TFJU, 2010, 137 s. Michal OPATRNÝ, „Charitativní práce: interakce sociální práce a diakonie,“ in *Teorie a praxe charitativní práce: Uvedení do problematiky, Praktická reflexe a aplikace*, Michal Opatrný a Markus Lehner, České Budějovice: TFJU, 2010, s. 39-46.

9. Diakonická pastorační práce

BENEDIKT XVI., *Spe salvi: Encyklika o křesťanské naději* z 30. listopadu 2007. Isidor BAUMGARTNER, „Heilung und Befreiung,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Bd. 2 Durchführungen*, ed. Herbert Haslinger, Mainz: Grünerwald, 2000, s. 396-409. Timothy CLINTON – George OHLSCHLAGER, *Competent christian counseling: Volume one, Foundation & practice of compassionate soul care*, Colorado Springs: Water Brook Press, 2002, 813 s. Jakub DOLEŽEL, „Syndrom pomocníka ve světle biblické moudrosti,“ in *Spravedlnost a služba III.: Sborník odborných příspěvků a studijních textů CARITAS-VOŠ sociální Olomouc*, ed. Dita Palaščíková, Olomouc: CARITAS-VOŠ sociální Olomouc, s. 32-47. Ottmar FUCHS, „Martyria und Diakonia: Identität christlicher Praxis,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Bd. 1. Grundlegungen*, ed. Herbert Haslinger a Christiane Bundschuh-Schramm, Mainz: Grünewald, 1991, s. 178-197. Herbert HASLINGER, *Diakonie: Grundlagen für die soziale Arbeit der Kirche*, Paderborn – München – Wien – Zürich: Schöningh, 2009, 456 s. Norbert METTE, *Praktisch-theologische Erkundungen 2*, Münster – Hamburg – London – Berlin: LIT Verlag, 2007, 408 s. Hermann STEINKAMP, *Diakonie statt Pastoral: Ein überfälliger Perspektivenwechsel*, Münster: LIT Verlag, 2012, 342 s.

10. Křesťanská iniciace a pastorační povolání

Herbert HASLINGER, „Sakramente: befreiende Deutung von Lebenswirklichkeiten,“ in *Handbuch Praktische Theologie: Durchführungen*, sv. 2, ed. Herbert Haslinger a Christiane Bundschuh-Schramm, Mainz: Grünewald, 1991, s. 164-184. Michal KAPLÁNEK, „Mládež,“ in *Praktická teologie pro sociální pracovníky*, ed. Michael Martinek – Jakub Doležel – Michal Kaplánek – Alois Kříšťan – Michal Opatrný, Praha: Jabok, 2008, s. 78-92. Michal KAPLÁNEK, *Rozhodnutí mladého člověka nechat se pokřtít v katolické církvi*. In HANUŠ, Jiří; NOBLE, Ivana (ed). *Konverze a konvertité*. Brno: CDK 2009, 81-107. Antonín MANDL, „Hodina před audiencí aneb klerik nebo člověk,“ *Studie* 31-32 (1972): 893-904. Paul M. ZULEHNER, *Církev: Přístřeší duše: Situace a perspektivy*, Praha: Portál, 1997, 98 s. Paul M. ZULEHNER, *Leutepriester in lebendigen Gemeinden: Ein Plädoyer für gemeindliche Presbyterien*, Ostfildern: Schwabenverlag, 2003, 224 s. Paul M. a kol. ZULEHNER, *Pastoraltheologie, Übergänge: Pastoral zu den Lebenswenden*, sv. 3, Düsseldorf: Patmos, 1990, 275 s. Paul M. ZULEHNER, *Rozhovor s Karlo Rahnerem o pastorační teologii dnes*, Bratislava: Sefrafin, 2005.